
Kaj Leo Johannesen (Hovedindlæg)

Fru præsident. *Team Faroe Island* lyder meget godt. Vi politikere skal have mod til at sætte mål og have ambitioner for fremtiden. Har vi i denne forsamling tilstrækkeligt mod til dette?

Norden er cool for tredje gang – i hvert fald uden for Norden. Internationale målinger fortæller os, at vi topper i alt fra økonomisk konkurrenceevne til social sundhed og lykke, og vores samfundsmodel udråbes som en – jeg ved ikke, om det er anden eller tredje gang – supermodel, som resten af verden gerne vil kopiere. Det er nærmest uvirkeligt, når økonomiske liberalister i *The Economist* lovpriser Norden til trods for vores høje skattetryk, store velfærdsordninger og formynderi. Men vi tør anvende politiske redskaber fra hele det ideologiske spektrum for at nå de ønskede effekter. Og vi er dygtige til at fokusere på resultater og at være pragmatiske frem for at fokusere på ideologier. *The Economist* siger, at vi er gode til at udnytte hele befolkningens potentiale. Det er vi nok. Men vi hører også, at visioner for nordisk samarbejde er noget, man hurtigt glemmer, og jeg understreger, at det mere er noget, vi hører fra vores egne rækker.

Ungdom uden arbejde er et globalt problem. Omkring en ud af fem af de unge mellem 15 og 25 år i EU er uden arbejde. Der tales åbent om generation *jobless*, og hvis en generation af unge i Europa aldrig får tilknytning til arbejdsmarkedet, får det konsekvenser for fremtiden. Forskning viser, at unge mennesker, der starter på karrierelivet uden job, sandsynligvis kommer til at stå uden arbejde længe.

I Norden er problemet med ungdomsarbejdsløshed ikke lige så stort som i EU. På Færøerne har vi rettet fokus ind på forskellige uddannelser, og det

har betalt sig, for ungdomsarbejdsløsheden er forholdsvis lav. Historisk har Færøerne nydt godt af en uddannelsespolitik, der i stor grad er tilknyttet vores erhvervsstruktur, og det er vigtigt, at arbejdsmarkedets behov også har indflydelse på, hvilke uddannelser staten bør udbyde.

Det skal naturligvis være en prioritet at sikre, at vores ungdom har de bedste muligheder for at blive en del af arbejdsmarkedet eller selv starte en virksomhed. Den færøske ungdom har heldigvis gode muligheder for at tage en akademisk eller erhvervsmæssig uddannelse, og det drejer sig i grunden også om at tage ansvar for sin egen fremtid. Færøerne er et mobilt samfund, hvor man tilpasser sig nye vilkår og omstændigheder. Det er en kvalitet, men det byder samtidig også på alvorlige udfordringer. Mange unge kommer ikke tilbage til Færøerne efter endt uddannelse. Det er den største udfordring, vi står over for, og den udfordring er knyttet til vores lands størrelse og placering.

Men jeg vælger samtidig at se situationen i lyset af, at vi befinder os i en større sammenhæng, som ikke går på kompromis med grundlæggende samfundsværdier, nemlig Norden. Det må jo være således, mener jeg, at problemstillinger et sted i Norden lige så meget er en udfordring for hele Norden, og at det er noget, vi skal samarbejde om, og det gør vi også. Tænk på grænsehindringsarbejdet. Nordisk samarbejde er altså ikke bare noget, man hurtigt glemmer, når festtalerne er forstummet – festerne er ellers fine. Vi skal i vores visioner være opmærksomme på både stort og småt for at gøre vores samarbejde endnu stærkere.

Arktis har en grundlæggende betydning for vores fremtid. Vi taler om enorme områder, der bliver genstand for aktivitet af hidtil uset omfang, og det er allerede en meget konkret udfordring på godt og ondt. Det er vigtigt med nordisk samarbejde på dette område specielt nu, hvor der tales om at styrke det fælles udenrigspolitiske samarbejde. Den nordiske velfærdsstat kræver, at vi løser problemer og fjerner forhindringer hurtigt og effektivt og med respekt for hver enkelt part, stor som lille. Det er i sidste ende det, som kommer til at give holdbare og bæredygtige løsninger i en konkurrencedygtig region. Derved vil *The Economist* få endnu mere spændende materiale at skrive om.

Hvis visionerne kun strækker sig til at se nordisk samarbejde som en kostbar klub uden betydning, kommer vi selvfølgelig ikke så langt. Men vi har opnået resultater sammen, for vi har arbejdet sammen. Det har efter min mening været meget værdifuldt, men potentialet er meget større, hvis de nordiske stater tør være mere inkluderende. Selvfølgelig skal vi tænke på vores fælles nordiske udgifter og føre en ansvarlig økonomisk politik, men jeg tænkte i aftes meget på den her ene milliard kroner i udgifter: Hvor meget er det nu i forhold til 25 millioner nordiske venner?

The answer, my friend, is blowing in the wind.

Vi skal fortsætte med det nordiske samarbejde, og visionssamarbejdet vil uden tvivl gøre samarbejdet stærkere, men alle skal være med. Og for at besvare mit indledende spørgsmål, om vi har tilstrækkeligt mod til at sætte mål og have visioner for fremtiden, må svaret fra min side, fra færøsk side, være nej, ikke for så vidt angår Færøerne. Når vi går frem som et fællesskab af ligeværdige borgere, et fællesskab af ligeværdige lande, er det vigtigt at acceptere, at Helsingforsaftalen nok hellere må tilpasse sig fremtiden, end at fremtiden fortsat må tilpasse sig Helsingforsaftalen.

Tak, nordiske venner!

Information

Tal nummer

7

Typ

Hovedindlæg

Person

[Kaj Leo Holm Johannesen](#)

Speaker role

Løgmandur

Datum

29.10.13 17:17